

Abonamintul

Pentru monarchie:
Pre an 6 fl., 1/2 an 3 fl., 1/4 an 1 fl. 50 cr.

Pentru străinătate:
Pre 1 an 18 frcs., 1/2 an 9 frcs., 1/4 an 4 frcs. 50 cm.

Fóea apare în fie care Sâmbătă.

Unirea

Fóe bisericescă-politică.

Insertiuni

Un şir garmond:
odată 7 cr., a doua órá 6 cr., a treia órá 5 cr.,
şi de fie care publică-
ţiune timbru de 30 cr.

Totú ce privesce fóea
să se adreseze la «Re-
dactiunea şi Admini-
straţiunea Unirii»
în
Blaşiu.

Anul II.

Blaşiu 30 Apriliu 1892.

Numérul 18.

Cu puteri unite.

(+) Suntú mai cu samă în Transilvania mai multe comune bisericesci greco-catolice şi greco-orientale, cari numai cu puterile lorú proprie nu vorú puté nici odatá să-şi susţină şcole confesionale coréspundétore legilorú scolastice şi cu atâtú mai puţin vorú fi în stare a creá mijlócele de lipsă pentru a-şi dotá învăţatorii cu salariulú prescriş de proiectulú de lege despre regularea salarelorú învăţatoresci.

Aceste comune bisericesci se aflá în comunele politice mai mici, unde locuitorii lorú románi suntú împărţiţi din punctú de vedere religiosú în două părţi, ţinându-se unii de biserica greco-catolică şi alţii de biserica gr.-orientală.

Într'unele din aceste comune suntú în maioritate greco-catolicii, într'altele greco-orientalii.

Fiindú-cá însă legea scolastică din anulú 1868 şi proiectulú de lege despre regularea salarelorú învăţatoresci dispunú în termeni destulú de limpedi, cá unde nici una din confesiunile unei comune politice nu este în stare a-şi ţiné şcolá confesională coréspundétore legilorú scolastice, acolo trebuie să se înfiinţeze şcolá comună susţinută din budgetulú comunei politice, şi fiindú-cá şcolele comunale între împrejurările actuale nu au caracterú românescú, ér din punctú de vedere religiosú constituiescú unú pericolú pentru credincioşii bisericeilorú românesci, de sine ni-se

impune necesitatea de a căutá cái şi mijlóce, ca să putemú înfiinţá în ast-felú de comune nisce şcole românesci confesionale, comune atâtú pentru greco-catolici câtú şi pentru greco-orientali, însă așa cá aceste şcole nici să nu lovésca în legile scolastice esistente, nici să nu vateme covingerile religiose ale respectivelorú comune bisericesci.

Mâncându din acestú principiu, să căutámú mai întâiu, cá óre aflá-se în legile scolastice esistente vre-unú paragrafú, pre basa căruia să putemú înfiinţá ast-felú de şcole românesci cu caracterú confesionalú, însă comune şi pentru greco-catolici şi pentru greco-orientali?

La întrebarea acésta răspundemú, cá legea nu numai nu ne opresce a înfiinţá ast-felú de şcole, ci din contrá ne-o concede espresú, pentru-cá paragrafulú 45 din articolulú de lege XXXVIII din 1868 din cuvintú în cuvintú conţine urmátorele dispuseţiuni: „Acolo însă, unde prunciú apartinétori altei confesiunii nu ajungú la numérulú de 30, aceşti prunci, dacă părinţii lorú nu se îngrijescú pre altá cale de instrucţiunea lorú, încă vorú cercetá şcolá cofesională esistentă, şi părinţii lorú vorú contribui la spesele acestei şcole în acela-şi modú şi în aceea-şi proporţiune, ca membrii confesiunii, cari susţinú şcolá confesională. Din care causă în şcolá confesională a acestorú comune instrucţiunea religiiunii şi a moralei

trebuie să se restrîngá la anumite óre, în care timpú prunciú apartinétori altei confesiunii vorú primi instrucţiunea din studiulú religiiunii şi alú moralei conformú dispuseţiunilorú făcute de confesiunea lorú proprie şi sub inspecţiunea acesteia.“

Din paragrafulú acesta de lege se vede destulú de limpede, cá legea civilă nu împedecá pre Románii greco-orientali şi greco-catolici, cari locuescú amestecaţi în comunele politice, ca să nu-şi înfiinţeze şcole comune cu caracterú confesionalú.

Cu tóte acestea cândú e vorba, ca în faptá să înfiinţámú ast-felú de şcole, se întâmpiná atâtea dificultăţi şi atâtea scrupuli, încátú până acuma abia s'au pututú înfiinţá două trei şcole confesionale, cari să fie susţinute cu puteri unite din partea Románilorú de ambele confesiuni.

Noi avéndú înaintea ochilorú pericolulú, ce ne amenintá prin proiectulú de lege despre regularea salarelorú învăţatoresci, vomú cercá a deláturá tóte dificultăţile ivite până acum, enunţându principiile, după cari ar trebui saú s'ar puté, după părerea noastră, purcede în fiesce care casú concretú la înfiinţarea de şcole comune pentru Románii de ambele confesiuni din acele comune politice, unde dacă nu s'ar înfiinţá ast-felú de şcole, ar întreveni auctoritatea politică şi ar înfiinţá şcole comunale fără caracterú confesionalú şi

Feuilleton.

Politia secretă din America nordică.

De Mad Stein.

Cu câtú înşelătoriile şi hoţiile din vre-ó ţerá se implinescú cu mai mare îndrăsnélá, lucru firescú, cá poliţia secretă de acolo trebuie să devină mai astută spre a-şi puté implini chemarea, adecá spre a dá în dăra criminaliştilorú şi a-í preda apoi justiţiei spre pedepsire. În acestú respectú ne atragú interesulú nostru eminentemente Statele unite din America nordică. Acolo se aflá trei soiuri de poliţie secretă, şi anume: 1) Poliţia secretă a oraşelorú celorú mari, ca de es. a New-Yorkului, 2) aceea a regimulú Unionistú, şi 3) poliţia secretă a privaţilorú. Afară de Marea-Britania nici o ţerá din Europa nu posedé o asemenea poliţie organizată. Trebuie însă să observámú, cá poliţia secretă din America nordică, chiarú şi aceea a regimulú, nu servesce nici unú scopú politicú, ci esclusivamente se ocupá numai cu descoperirea criminaliştilorú. Activitatea lorú dará este purú criminalistică.

Cine voescé, să între ca detectivú, ca

funcţionariú în corpulú poliţiei secrete din New-York, trebuie să fie unú bărbatú, care întrunescé în persóna sa multe calităţi bune. Mai înainte de tóte elú trebuie să fie unú bărbatú fórté cinstitú, fiindú-cá chemarea lui adese-óri îlú aduce în ispitá spre a urma vociú amăgitóre a mamonului în contulú onorabilităţii sale. Aşa de es. elú a prinsú pre vre unú hoţú, ce a furatú milióne de bani, şi scurtú vorbindú acela îi oferescé împărţirea frăţescă a banilorú furaţi. Nici unú omú nu scie de acésta, şi nimeni nu cunoşce firele cele fidiú tórise ale crimei, decâtú detectivulú şi prisionerulú seú. — Decí de alte casuri îlú aducú în asemenea ispitá, şi dacă nici odatá nu-lú momescé, trebuie să-lú socotimú cu adevératú de unú omú onorabilú cu atâtú mai virtosú, cu câtú nu e plătitú mai bine decâtú unú servitorú de rândú alú poliţiei.

Lucru dela sine înţelesú este, cá detectivulú trebuie să fie unú bărbatú fórté robustú, plinú de curajú şi hotárte, deórece chemarea lui cea grea adese-óri îlú aduce în vre-o camerá ascunsă, saú cá are să stea năpraznicú fără ajutoriú în faţa mai multorú criminaliştilú. Dacă se teme de atari primejdii personale, saú îi lipsescé astuţia şi inteli-

ginţa recerută, nu va puté isprávi nimica. Spre acésta detectivulú trebuie să fie până la unú anumitú gradú unú bărbatú cultivatú, pentru-cá varii suntú ómenii, pre cari îi vigilezá. Câtú de adeseori nu este silitú, să se mestece în societatea lorú, şi să jóce acum o rolá acum alta, să se îmbrace în tóte vestimintele posibile, acuşi să apará aci, acuşi acolo urmárandú, firesce cá totú aceea-şi ţintă, adecá a amági în cursá pre criminalistú. Fără de o fórté mare cunoscintá de ómeni şi fără de o anumitá cunoscintá a feluritelorú profesiunii detectivulú nu póte să o scótá la cale. Ajutorulú lui póte adecá să fie pretutindenea de lipsă. Cu unú cuvintú se recere la chemarea acésta o anumitá măsurá de inteliginţá, o astută îndemánare, precum şi unú curajú corporalú şi moralú.

Problema principală a poliţiei secrete din New-York fără îndoélá este aceea, ca să împedecé crimele. Spre scopulú acesta suntú sistematicú pázite prin detectivi mai alesú magazinele celea mari de vinđare ale oraşului, cari suntú fórté tare cercetate, şi prin acésta să scutesce nu numai marfa neguţatorilorú, ci şi pungile cumpérátorilorú. Dacă cercetezi sara teatrulú, atunci nu arareori záresci la intrarea principală pre unú bär-

prin urmare periculoase din punctu de vedere atât religiosu câtu și naționalu.

Înainte de tôte ni-se pare unu lucru dela sine înțelesu, ca școlele acestea comune să pörte unu singuru caracteru confesionalu, și anume sauu caracteru greco-catolicu sauu caracteru greco-orientalu, căci școle cu două caractere confesionale nu admite legea, și afară de aceea dacă amu da școleloru înființate cu puteri unite două caractere confesionale, prin acêsta le-amu supune la două auctorități bisericesci egale în putere; ceea ce ar puté produce conflicte, ca ori unde poruncescu doi domni.

Tôtă dificultatea este însă, că în care casu să pörte școlele acestea caracteru greco-catolicu, și în care casu caracteru greco-orientalu?

Dacă nici greco-catolicu, nici greco-orientalu nu au nici edificiu scolasticu, nici fondu internu, pre care să se edifice școla, atunci după părerea noastră ar trebui ca Românii de ambele confesiuni să contribuêscă după proporțiunea loru numerică și starea loru materială totu, ce este de lipsă pentru înființarea unei școle comune și înzestrarea ei cu tôte recuizitele scolastice prescise, și apoi acêstă școlă să pörte caracterulu comunei bisericesci, care este în majoritate. În casulu acesta, dacă minoritatea ar deveni majoritate, caracterulu școlei încă s'ar schimbă, dar școla comună nu va puté deveni proprietatea exclusivă a unei singure confesiuni, decâtu în casulu, cându ceealaltă confesiune ar fi dispărutu cu totul din respectiva comună politică. Din acêstu principiu dela sine urmêză, că de es. totu la 10 ani să se constate numêrul credincioșiloru dela ambele biserice, ca să se vedă, că în ce proporțiune se află unii față cu alții. Docentele dela o ast-felü de școlă va trebui să fie tot-deuna de religiunea majorității, care imprimă școlei caracterulu său confesionalu, căci ar fi o anomalie, ca unu unu învățatorü, — punemü casulu, —

de religiunea greco-catolică să fie eventualu supusu cercetării disciplinare și judecatü de unu forü gr. orientalu, și viceversa.

Dacă una dintre comunele bisericesci are școlă proprie corêspundêtoare legiloru, atunci ea să admită în școlă sa și pre pruncii celeialalte comune bisericesci, fără a pretinde ceva rebonificare a speselorü avute cu înființarea școlei, însă cu obligămintulu, ca ceealaltă comună bisericescă să contribuêscă în proporțiune dréptă totu, ce se recere pentru dotarea docentelü conformü legü și susținerea școlei în stare bună. Școlă acêsta să pörte tot-deuna caracterulu comunei bisericesci, care a înființat'o, și acêsta ca o recompensă pentru spelele cele mari, ce le-a avutu acêstă comună cu procurarea loculu de școlă și ridicarea edificiulu scolasticu. Aci observămü, că cu privire la caracterulu școlei în casulu acesta nu pôte fi hotărîtore majoritatea, ci chiar și minoritatea pôte imprimă școlei comune caracterulu său, dacă ea a înființatü acêstă școlă. Mai departe observămü, că dacă vre-o comună bisericescă ar fi obligată, să rebonifice celeialalte comune bisericesci în proporțiune dréptă spelele avute cu înființarea școlei, atunci comuna bisericescă obligată la acêsta se espune pericolulu de a se perde cu totul, căci poporeni ei ar' trece la ceealaltă confesiune cu scopulu de a se mântui de sarcina amintită.

Școlă comună după părerea noastră va trebui să stea tot-deuna sub jurisdicțiunea bisericescă, a cărei caracteru îl pörtă, și prin urmare și senatulü ei scolasticu va trebui să fie compusü din membrii unei singure confesiuni, căci îndată ce o școlă ar stă sub conducerea unü senatü scolasticu compusü din membri de diferite confesiuni, ea ar încetă a mai fi confesională și ar intră în categoria școleloru comunale.

Cu tôte acestea se potü află căi și mijloce, ca și interesele confesiunii, care n'ar avé dreptü de dispunere asupra

școlei comune, să fie scutite și validate conformü dreptății și ecuității.

Așa de es. cuota, ce are să se dea pentru școlă comună din partea comunei bisericesci, a cărei caracteru confesionalu nu-lü pörtă școlă aceea, ar trebui să se incasseze de reprezentanța bisericescă a acestei comune, și nu de reprezentanța bisericescă a comunei bisericesci, care dispune asupra școlei, căci dacă nu s'ar observă acêstu principiu, poporeni unei biserice ar fi supuși jurisdicțiunii altei biserice străine.

Școlă susținută cu puteri unite va trebui să-și aibă rațiunile sauu socotelile sale proprii despre tôte venitele și spelele sale anuale, și unü esemplarü din aceste rațiuni ar fi consultü să se comunice și cu comuna bisericescă, care contribuê la susținerea școlei fără a avé asupra școlei dreptü de dispunere.

Parochii ambelorü confesiuni să aibă dreptulu și datorința de a propune religiunea la pruncii de confesiunea lorü proprie și de a visită școlă, de câte ori le va plăcé, ca să se convingă, ore nu se propunü doctrine contrare religiunii lorü proprii.

La esamene să-și potă trimite fiesce care confesiune comisariulu său, care să raporteze respectivei auctorități bisericesci despre progresulu făcutü la școlă susținută cu puteri unite.

Pre calea acêsta credemü noi, că s'ar puté împedecă înființarea de școle comunale neconfesionale în mai multe comune politice românesci, și în acela-și timpü s'ar înființa nisce școle bune românesci fără de a se impune sarcini prea grele poporulu nostru. Însă fiindü-că ast-felü de lucruri se potü face numai în urma unei cointelegeri deplinü stabilite între auctoritățile supreme a respectivelorü biserice, dorimü, ca tôte cele desfășurate de noi să fie considerate numai ca nisce opinii nepretensive, purcese din intențiunea curată de a salvă, ce se mai pôte salvă în aceste timpuri grele.

batü bine îmbrăcatü, care esaminêză fugitivü pre cei ce intră acolo, ca și cându ar cercă pre vre-unu cunoscutü. Etă că elü deja și face semnü unü noü sositü: carele chiar atunci voia să-și scotă biletü, îi grăesce vre-o câteva cuvinte după care acesta éráși părăsesce teatrulu. Și ore aceluia ce să-i fie? Prin acêstă scurtă întrevorbire și-a perdutü așa de iute voea pentru ascultarea reprezentației, sauu e ceva în aerü?

Domnulü acela, ce a statü la intrare, n'a fostü altulü decâtü unü detectivü alü poliției secrete, și noü-sositulu, cu care puținü s'a fostü întreținutu, n'a fostü altulü decâtü unü pungașü, care după espiarea pedepsei sale părăsise New-Yorkulu pentru mai multü ani și astăzi s'a rentorsü éráși în firma sperare, că poliția nu-lü mai cunosce. Dar slabă socotélă! Pentru-că în quartirulu generalü alü poliștilorü secreți atrnă de păreți fotografiile acestorü *cavaleri industriali* pedepsiți, câtü detectivulu dîlnicü își pôte înprospetă memoria referitorü la acelea personajuri marcante.

Ast-felü dară s'a și pututu întâmplă, că elü a recunoscutü pre pungașulu, ce biletulu numai ađi a fostü sositü, și spre fericirea vizitatorilorü neprecuți numai decâtü l'a și speditü de acolo. Să cercetămü într'o altă sară următore acela-și teatru alü orașulu New-York, și ne vomü urmü vedêndü pre

acela-și detectivü, cum se întreține cu doi pungași fscuși și bunü cunoscuți ai săi. Elü îi chemă la sine, vorbesce încetisorü cu ei, după care cei doi nu părăsescu teatrulu, ci mai virtosu au liberă intrare — spre a fura? Nu, căci acêsta nu le este iertatü, din causă că și-aü datü cuvintulu de onóre detectivulu, că pentru acea sară nu vorü visită busunarele ómenilorü! Dar pentru ce l'a lăsatü totuși să între? Pentru că a aflatü, că au sositü vre-o câți-va însi din Anglia din cei cu degetele lungi, pre cari numai colegii lorü de acolo îi cunoscu, nu și poliția de acolo. Pre acestea paseri străine lasă, ca să-i vigileze în teatru cei doi pungași din New-York, cari cu atâtü mai virtosu și mai cu dragü o facü acêsta, fiindü-că au o mânie și ciudă ascunsă asupra soșilorü lorü englezü de acêstu resortü, cari au năvălitü în revirulu lorü de vînatü. Ast-felü dară detectivulu în acêstu casü se folosesc de unü hoșü, ca să potă prinde altulü. — Și încă cu succesü!

Într'o a treia sară îl vedemü pre acela-și detectivü ședêndü liniștitü între privitorü și ascultândü reprezentația. Ore ađi să nu aibă voe de a-și vedé de meseria sa poliștică? În decursulu pauzei se indeletnicesce — asemenea sublocotenențilorü celorü fără de griji — căutândü cu privirea sa ómenii de pre galerie, din loge și din celeialalte părți ale salei de reprezentație. Privirea lui de-

odată se opresce asupra unü domnü bine îmbrăcatü, care-i atrage asupra sa atențiunea. Detectivulu cunosce în persóna acêstu domnü bine îmbrăcatü pre unü hoșü de rangulu primü. Acelü domnü elegantü chiar atunci șopti ceva în urechea vecinulu său, după care amîndoi fixêză forțe o loge, în care se află doi domni și două dame, îmbrăcați toți în vesminte forțe elegante și provêduți cu inele și alte juvãericale prețioase. Prea ușorü se pôte conchide despre acêsti domni, că nu suntü din New-York, ci verosimilü au venitü aci din statele sudice.

La finea actulu amîndoi inșotitorii damelorü au părăsitü logea sa. Acelü domnü elegantü de pre galerie încă și-a părăsitü loculu. Detectivulu, care mai înainte cu ajutorulu unorü ochelari și a unorü mustete false s'a fostü prefăcutü, s'a dusü în restaurațiunea teatrulu, unde a aflatü pre cei doi domni aleși bëndü nisce vinü. În acela-și momentü vine asupra lorü — domnulü acela bine îmbrăcatü, care și-a fostü părăsitü loculu de pre galerie, și întrebă lângă amicabile plecăciuni pre unulu din cei doi domni cam ast-felü: „Cum vă merge Dvóstre, die Johnson? Bine ađi sositü în New-York! Cândü plecați cătră New-Orleans?”

„Regretü forțe,” replică agrăitulü, „eu nu suntü dlü Johnson și nici nu am onórea de a te cunosce.”

Codificarea dreptului matrimonial.

De un timp încetează în foile semioficiose aflăm nise scurte despre ședințele unei anchete conchimate de către ministrul de justiție pentru a pregăti proiectul de lege privitor la reforma dreptului matrimonial. Despre pertractările anchetei nu au străbătut până acum în public, decât numai foarte puțin. În zilele trecute diarul „Budapesti Hirnap” a publicat un comunicat mai detaliat despre ședințele anchetei. Acest comunicat va fi bine, să-l cunoscă și cetitorii noștri.

După informațiile foil numite ministrul Szilágyi a însărcinat cu pregătirea proiectelor referitoare la codificarea dreptului familiar pre trei juriști. Dintre aceștia și-a terminat lucrarea unul, anume György Elek, care a compus proiectul privitor la dreptul matrimonial. Acest proiect formeză obiectul de discuție al ședințelor anchetei ministeriale.

În înțelesul acestui proiect căsătoria se declară un act cu totul civil și prin urmare se consideră întru toate de o căsătorie civilă. Legea nu va avea în vedere indivizii de confesiuni deosebite, ci numai cetățenii de al statului ungar; drept aceea toate dispozițiile legii vor fi în aceeași măsură valabile și obligatoare pentru toți cetățenii statului. Din acest principiu proiectul trage și consecințele logice, anume că toate certele, ce s'ar ivi în afacerile matrimoniale, vor avea a fi pertractate și judecate numai înaintea tribunalelor civile. Judecătorii bisericești vor înceta de a mai avea ingerință în afacerile matrimoniale. Proiectul prevede și divorțul și se pune în privința acesta pre terenul dreptului matrimonial usitat la protestanți.

Privitor la forma, după care vor fi a se încheia căsătoriile, proiectul se încercă a ține cont de sentimentele religioase ale populației, și de aceea dispune, ca încheierea căsătoriilor să se întimplă înaintea preoților respectivi. Preoții vor avea deci să figureze ca martori autentici și publici, delegați din partea statului pentru a asista la încheierea și la înmatricularea căsătorii-

lor. Pentru cazul, când vre-un preot ar refuza să asiste la încheierea căsătoriei, proiectul concede încheierea căsătoriei înaintea auctorității civile.

Aceste sunt dispozițiile proiectului de lege referitor la codificarea dreptului matrimonial, dacă informațiile diarului „Budapesti Hirnap” corăspund adevărului.

Nu este intențiunea noastră a ne ocupa acum de cestiunea acesta momentosă. Așteptăm, să aflăm ceva sigur despre reforma planuită. Dacă s'ar adevăra însă împărțirile de mai sus, e cert, că conflictul între biserică și stat va izbucni. Pentru-că biserică catolică nu va concede nici odată, ca să se introducă divorțul pentru catolici, și ca auctoritățile civile să judece în cauzele matrimoniale. Matrimoniul e un contract, dara și un sacrament, și nu se poate despărți caracterul sacramental de cel de contract. Era biserică nu poate să concedă la nici o întimplare, ca statul civil să se amestece în administrarea sacramentelor.

Revista bisericească.**Din Patrie.**

Primatele Vaszary s'a rentorsu dela Roma și a ajuns în Strigonu. În trecerea sa prin Viena a fost primit în audiență și de către Majestatea Sa. Împrejurarea acesta firesce că a dat ansă la cele mai variate comentarii din presă. Atâta pare sigur, că primetele a conferit cu Pontificele despre cestiunea matriculelor și încă în urma însărcinării primite dela guvern. Resultatul pertractărilor nu e cunoscut, și ori ce s'ar scrie prin foi, e de a se primi cu cea mai mare rezervă, de-ore ce nici Papa nici primetele și nici regele nu vor comunica foilor pertractările de această natură. Sigur însă e, că Roma în cestiuni dogmatice nu va cedă, ori cât de condescendent se îndatinăză a fi în afaceri de acelea, cari nu ating principiul.

Francia.

Guvernul francesu continuă pre calea apucată în persecutarea bisericei catolice și a clerului. De curând a oprită salariul episcopului de Mende, fiind-că acesta într'o pastorală adresată credincioșilor săi l-a făcut atenți la datorința, ce o are, de a nu concurge cu votul lor la alegerea unor candidați, cari sunt inimizii bisericei. Catolicii francesi firesce că se vor îngriji, ca episcopul de Mende să nu sufere lipsă pentru confiscarea salariului. Acum însă au mai urmat încă o mulțime de episcopi, între cari cei din Avignon, Nimes, Montpellier, Valence, Viviers și Autun, cari asemenea celui din Mende au declarat, că este un păcat de mörte a colabora chiar și indirect la alegerea de bărbați ostili bisericei. Enciclicele acestea le îndreptă episcopii acum din incidentul alegerilor, ce se fac pentru consiliile provinciale, dela a căror reușită atirna de comun și succesul alegerilor pentru parlament, ce se vor face încă în anul acesta. De aci vine nervositatea guvernului. Numai cât și canările continue pot să ostenescă și pre catolici, și nu ar fi mirare, dacă — după cum anunță „Pol. Corr.” din Viena — și Papa s'ar vedea silit a condamna în public politica ostilă a guvernului francesu.

Grecia.

Noul arhiepiscop latin-catolic de Atena este numit în persona fostului episcop de Naxos, Mgr. Zaffinos. La mörtea fostului arhiepiscop se speră, că guvernul grecesc va ajunge la o înțelegere cu Vaticanul în cauza recunoșterii oficiose a arhiepiscopului latin din Atena. Se vede însă, că guvernul grecesc are acum alte griji. Și așa cestiunea rămâne neresolvată. Noul arhiepiscop va avea inspectiunea preste toate instituțiile bisericei catolice din Grecia; guvernul îl va și sprijini în

„Atunci vă ceru scusele mele de mi de ori,” replică cel dintâi, „dar să-mi permiteți a vă spune, că s'ar sămănați până într'un fir de păr cu domnul Johnson, cu carele acum isă doi ani la invitarea domnului Robert Bulwer am făcut împreună o excursie la Boston.”

„Ce spuneți Dvóstră, la invitarea dlui Robert Bulwer a-ți făcut excursia? Acela este cumnatul meu.”

„Și totu odată unul din cei mai buni prietini ai mei,” replică cu de grabă înșelătorul.

După acesta urmară apoi recomandările împrumutate. Toți erau veseli din cauză, că prin o întimplare așa de norocosă s'au putut face cunoscuți, — și lucru firesc — domnul Detroit, căci în astă sară așa se numia mișelul, a petrecut pre acești domni aleși — pre frații Steffenson — în logea lor, unde mare bucurie au simțit domnele putându afla în acest nou cunoscut pre amicului domnului Bulwer, fratele uneia din acelea două domne.

Detectivul, carele a fost asistat în imediată apropiere la țesătura acestei înșelătorii petrecute în restaurant, lucru firesc, că acum erăși se afla la locul său în teatru. De acum înainte însă nu s'a mai interesat mai mult de reprezentație, ci de aceea, că

ce se petrece în acea loge. Chiar și cei din loge n'au mai avut grije de comediant, căci își petreceau acolo de minune bine. Glumele curgeau ca plöea, căci atât domni cât și domnele erau totu risu; „maître de plaisir” se părea a fi pretinsul domn Detroit. Prin manierele sale celea fine el deveni centrul acestei micute, dar vesele societăți. Deodată scöse el un inel din deget, îl cumpăni cu mâna și istorisi ceva, ce detectivul ce-i drept nu putu să audă. dară din fața și gesticulațiunile galantului înșelătoru dá cu socotela, că a vorbit de inel. În minutul următoru cel mai bătrân domn Steffenson asemenea își scöse din deget un prețios inel cu brilante. Convorbirea trecu mai la una mai la alta. Damele arătau o mare veselie, și când la finea actului domni la pausă voiră erăși să plece în spre restaurațiune, damele zimbându îi amenințară cu vântariul; dară domni totuși plecară la restaurațiune. Pretinsul domn Detroit se complimentă amabil, cândă părăsi logea, întocmai ca și un vechi prietinu, și detectivul observă cum se cade, că înșelătorul avea în degetul său inelul cu brilantele cele strălucitoare.

În restaurațiune de astă dată plăti contul domnului Detroit. Frații Steffenson se lasară a se aplica binisoru la beutura. Mișelul griji de o bună întreținere, și acum

trebuia „să se golască pocalele”, căci se începea actul ultim. Ceva cam vinoși se întorseră în loge — domnul Detroit, lucru firesc, că nu, căci și-a fost făcut de lucru pre la buffet, dară numai decât avea să urmeze și el. La început privirile erau desu așintite spre ușa logei, căci intrarea domnului Detroit pre acolo avea să fie. După aceea se ultară din ușa logei pre ambitu, însă domnul Detroit totu nu mai sosi încă. Una din dame eră foarte îngrijată, însă cel mai bătrân domn Steffenson lua în nume de rău, că voescu a socoti pre amicului cumnatului său de un înșelătoru. — Pre lângă toate acestea cei ce au presupus așa ceva, nici nu s'au înșelat în presupunerea lor, căci domnul Detroit a fost luat'o la sănătoșa ducându cu sine și inelul cel prețios, pre carele l'a fost cumpărat domnul Steffenson numai eri cu suma de 1500 dolari.

Detectivul a observat cu acuratețe toate întimplările acestea și grăbi acum îndreptu în spre restaurațiune, unde chiar atunci intrară cu de grabă amindoi domni Steffenson întrebându pre ospetariu, că ore domnul Detroit nu cumva a fost acolo? Lucru firesc, că zădarnică a fost ori ceturebare.

„Lucrul naibe! ore n'amă cetitu noi destule despre acești mișei?” dișe unul din domni Steffenson.

activitatea acésta, fără ca pentru aceea în modu' oficiosu' să-lă recunoscă. E însă probabil, că nici recunoșcerea acésta oficiosă nu va pute' întârzi multu'.

Revistă politică.

Afaceri interne.

Parlamentul ungaru' a început desbaterile sale de după ferii cu pertractarea budgetului ministrului de interne. S'a vorbitu' multu'. Orașul Ibașfaléu a avut onorea a formá obiectul unei discuțiuni îndelungate și amănunțite, dar discuțiunea acésta nu a prea adus glorie multă pre capul Armenilor din acelu' oraș. S'a constatat neregularități enorme în administrația averii orașenesci. — Discușiunile aceste de interesu' localu' au avut ca urmare și scene din cele mai turbulente. Președintele a denegatu' dreptul de a vorbi la trei deputați. Din cauza acésta opozițiile au provocatu' scandalu'. Chiar și îmbrăcăminteá președintelui camerei a ajunsu' a fi obiectu' de discuțiune. Opoziția a pretinsu' adecă dela președinte, ca să se presinte în scaunulú presidialu' numai în vestimente negre. Cu unu' cuvintu' parlamentul nostru e ocupatu' cu totă serioșitatea de binele comunu'.

Ministrulú președinte Szápáry a prezentatu' parlamentului proiectulú pentru prelungirea indemnității pre două luni, asemenea unu' proiectu' despre scutirea celor aplicati la industrie și la fabrici în potriua nenorocirilor. Ministrulú Szilágyi a rugatu' casa, ca într'una din zilele proxime să alégă o comisiune specială pentru pertractarea proiectului de lege despre Judicatura Curiei în cauzele electorale.

Regularea valutei și sesiunea delegațiunilor.

„Pol. Corr.“ anunță, că proiectele privitoare la regularea valutei voru' fi pre-

„Și totuși ne-amu' băgatú în cursă,“ replică celalaltu'.

„Erá fórté bine, dacă urmăriamú numai decâtú pre mișelú, după cum erá de părere muierea mea.“

„Totuși n'ar fi folositú nimica, s'a ștersú, și pace bună!“

Iritați fórté tare se întórserá amindoi domniú Steffenson în loge la muierile lorú, cari de multú și-au fostú luatú privirile dela scenă, váerându-se în totú chipulú, câtú de scumpú au plătitú timpulú, ce l'au petrecutu' în sara aceea în teatru! Detectivulú n'a cutezatú a se înfățișá respectivilorú domni, cari au datú de pagubă, căci se temea, să nu fie socotitu' dreptú unu' agentú alú hoțului, ci se puse cu totú de-adinsulú la lucru, ca paserea, ce l-a scăpatú, să o prindă, și încă în aceea-și nópte. Dar unde?

După două ore dela acésta întâmplare a bătutu' cineva la ușa chilei, unde dormia hoțul, carele în realitate se chemá Lewis. Dar zădarnicá a fostú ciocănirea în ușe, căci respunsú n'a urmatú.

Băterea în ușe s'a repetitu'.

„Cine-l afară?“ întrebá într'unú târziu o voce somnorosă.

„Pentru Dumneđu, dle Lewis, te-ai culcatú, te rogú scusă-mé. Aci dedesubtu' a cădutu' unú omú josú la pământú ameuítú, eú tocmái así voi să alergú după unú medicú,

sentate parlamentelorú din Budapesta și Viena în decursulú lunei Maiú, și că guvernele dorescu', ca aceste proiecte să ajungá la putere de lege încă în sesiunea acésta parlamentară. Dacă deci dintr'o cauză sau alta desbaterea proiectelorú referitoare la regularea valutei ar suferi întârziare, atunci guvernele suntú decise a prelungi sesiunea parlamentară și a amána sesiunea delegațiunilorú până la toamnă.

Italia.

Crisa ministerială e terminată. Afară de ministrulú de finanțe Colombo, a cărui dimisiune a fostú primită, toți ministrii vechi și-au păstratu' portofoliile. Resortulú finanțelorú în modú provisorú s'a încredințatu' ministrului Luzzatti. Foile, chiar și cele amice guvernului, întâmpină rezolvirea crizei cu criticele celea mai vii. Ele dicu', că crisa nu e rezolvată definitivú, și că zilele guvernului di Rudini suntú numérate. Guvernulú însă crede, că va pute' învinge dificultățile finanțiare și că fi va succede a restabili ecuilibrulú finanțiarú. Spre acéstu' scopú se intenționează reduceri în budgetulú tuturorú portofoliilorú, chiarú și în alú celú de rásboiú. Guvernulú voesce anume să reducă speșele, ce le are țera în Africa. Pre calea acésta se speréză o cruțare de 15 milióne. Alte 15 milióne se speréză din dări îndirecte, precum din monopolulú de aprinjóre șcl. Rêulú însă e acolo, că deficitulú după părerea comună ajunge la 45 milióne, și că calculi dlu' di Rudini suntú prea optimiști. Așa în realitate Italia se aflá într'o crisă înfricoșată, care neapératú are să se termine cu unú bancrotú de statú. Nu-i încátrău: „Cine mănucă din Papa, móre.“

Danemarca.

În zilele trecute s'au terminatu' alegerile pentru Folkething-ulú danesú. Partidulú conservatorú guvernamentalú s'a urcatú dela 25 la 31 voturi. Știnga

te rogú fórté a rămáné Dta lângá elú, până ce voiú sosí cu mediculú.“

În momentulú următorii Lewis a deschisú ușa, și detectivulú l-a ținutu' revolvêrulú înaintea capului provocându-lú, că imediatú să predea inelulú celú prețiosú, ce-lú furase dela domnulú Steffenson și carele frumosú strălucia în degetulú lui.

Negarea și jurámintele false acum odatá nu mai ajutáu nimica.

„Eú tóte le-am vêdutu' cu ochii mei proprii, celea ce s'au petrecutu' în loge. Și apoi în restaurațiune mé aflam la spatele Dtale,“ replică detectivulú hotărítú. „Dacă nu-mi predaí imediatú inelulú, atunci fluêru oficialilorú mei, cari mé așteptá josú la pórtá casei.“

În ziua următoare, detectivulú a avutú mare necasú, până ce a aflatu' pre păgubiți comercianți, pentru că aveáu locuință într'unú hotelú privatú. Mai mare necasu a avutú, până ce a obținutu' permisiunea de a vorbi cu ei. Acești ómeni într'atáta s'au spáriatu' de întâmplarea din sara precedentă, câtú socotiau de suspectú pre ori ce străinú, ce se apropiá la o convorbire cu ei. Câtú de úmiți nu erau însă după aceea, cândú detectivulú le-a arêtatú inelulú și la cererea lorú le-a descrisú tótá procedura sa până în celea mai micí amănunte! Cu toții s'au juruitú solemnú, că pățania acésta o vorú privi ca o bună lecțiune pentru viitorii.

(Va urmá.)

moderată asemenea a câștigatu' 5 voturi, avêndú acum 43 membri. Radicalii au perdutú cu totulú 11 cercuri electorale. Se vede deci, că politica guvernului și a știngei moderate în totalitate a întâmpinatú aprobarea țerei. Cu acésta însă nu se póte privi încă de rezolvitu' conflictulú dintre rege și guvernú și dintre parlamentú. Guvernulú cere tot-deuna sume enorme pentru scopuri militare și mai alesú pentru întărirea Copenhagei. Parlamentulú denégá constantú cererea guvernului, și așa acum de vre-o câțiva ani guvernulú danezú guvernéză țera cu budgetú, ce și-lú votéză însu-și. Câtú vorú pute' să ținá stările aceste anormale și ilegale, nu se scie, dará la tótá întâmplarea conflictulú va trebui să se aplaneze câtú mai în grabă.

Corespondințe.

Sibiú, 12 Aprile 1892.

Multú Onorate Domnule Redactorú!

Dați-mi voe, să Vê raportezu' în cele următoare despre decurgerea sinodului protopopescu' de primăvară alú tractului Sibiului ținutu' aci la 7 Apriliu' st. n. a. c., carele a fostú unulú din cele mai bine cercetate, fiindú presentí 30 de preoți, cum și despre cestiunile mai importante, cu cari s'au ocupatu' membrii sinodului cu acea ocaziune, și cari nu vorú fi fără de interesú pentru cetitorii valorosului și prețiosului nostru organú „Unirea“.

Observú, că în ziua numită s'au ținutu' 2 ședințe. În prima ședință după invocarea Spiritului Sântú s'au ținutu' exerciții spirituale prin preoții Alesiu' Staicu cooperatorú în Ludoșulú mare, cu motto: „Și de va fi rugăciunea ta curată și adevérată, Dumneđu o va ascultá,“ — și Valeriú Stoianú administratorú parochialú în Ghișasa de susú, cu motto: „Fără de mine nu puteți face nimicú.“ Ambele teme au fostú dezvoltate frumosú și lucrate cu diligență, ér din partea preoților presentí au fostú ascultate cu interesulú și pietatea recerută de santele cuvinte puse în fruntea lorú. După terminarea exercițiilor spirituale membrii sinodului, alegându-și de confesari pre bêtânulú parochú din Orlatu' Petru Bradú și pre parochulú din Hamba Ananie Decei, s'au mărturisitu' cu toții. De disertanți pentru sinodulú de primăveră alú anului viitorú au fostú aleși preoții Valeriú Florianú din Racovița și Iosifú Moga din Șelcá.

În a II-a ședință, după ce din noú s'au îndatoratu' preoții tractuali a face rapórté în regulá despre starea școlilorú, despre frecuentarea acelorá, despre propunerea obiectelorú prescise de învêțámtntú, despre purtarea docențilorú, despre progresú, cum și despre provederea școlilorú cu cărțile și recuisitele de lipsă, după ce s'au îndatoratu' din noú preoții a îngriji, ca să ținá regulatú cursurile școlii de repetițiune, a catechisá în aceste timpuri perverse tinerimea în Dumineci și serbători și a propune cu totú zelulú doctrina Religioniú în órele prescise, — li-s'a legatu' și cu acésta ocaziune de sufletú, ca luminându poporulú în ceea ce privesce criticele împrejurări actuale a școlilorú nóstre, să-lú însuflețescá și determine la nóuê jertfe pentru conservarea caracterului confesionalú alú școlilorú nóstre dezvoltându tótá activitatea posibilă pentru a se urcá sala-

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Unele defecte în educarea fetelor.

Cu bucurie trebuie să constatăm, că în timpul mai nou a recunoscut și la noi lumea, că învățarea și cultivarea scolastică nu e un monopol al feciorilor, ci la acelea sunt îndreptățite și fetițele. În urma acesteia vedem înmulțindu-se și la noi Români școlile de fetițe, ba avem și o școală civilă pentru fete în Sibiu, și ce e mai mult, vom fi în plăcuta poziție de a vedea deschizându-se în Blăși unu eternat de fete. Pre cât de laudabilă este născuța părinților de a da copiilor sale educarea și cultura scolastică de lipsă, pre atât de seriose trebuie să fie îngrijirile, ce ne însușă direcțiunea greșită, în care se cultivă și cresc copilele în cele mai multe institute moderne de educațiune. Se propun bielor copile o mulțime de obiecte, cari abstragându delă aceea, că nu au nici o valoare pentru viața lor de mai târziu, dară numai le paralizează dezvoltarea sănătoasă, atât cea fizică cât și cea intelectuală.

Copilele în etatea aceea, când au mai mare lipsă de mișcare pentru dezvoltarea fizică și câștigarea îndemnării, ce o reclamă viața lor de mai târziu, sunt silite a petrece ore întregi pre banca școlii și în aerul corupt din școală. Urmarea tristă a acestui metod de cultivare pentru fete o are un distins medic german, care mai mulți ani a fost conducătorul unui institut superior de fete. El dă: „Cultura și educarea modernă a fetelor nu este basa unei generații mai sănătoase, ci mai mult este stricarea generației viitoare. Dacă ar fi fertat a vorbi în batjocură despre o afacere așa de serioasă, cum este educarea fetelor, așa pute chema de mărturie o armată întregă de fete de o cultură superioară, cari ar servi de dovadă în contra așa numitei culturi superioare și a propagatorilor ei. În armata această frontul l'ar pute forma cele anemice cu astmă și palpitații de inimă, numărul cărora nu este mic. În aripa dreaptă s'ar aședă cele slute și diformate, strimbe de spate și cu umeri ridicai. În aripa stângă s'ar postă cele tuberculose, cu gâci și cu curgeri de urechi. Eră reserva o ar forma cele heticose cu tusa lor și cele histesice cu spasmi și convulsii nervose.

„Constituția fetelor e cu multă mai delicată și mai delicată ca a băților. Prin urmare este imprudent a le constringe la o ședere îndelungată, închise între pereții școlii.

„Încă și mai triste sunt urmările educării moderne pentru dezvoltarea intelectuală a fetelor și pentru formarea caracterului lor moral. Până ce învăță plântele, ce cresc în America, și munții cei mai înalți ai Asiei, nu știu să dă cepa, nici curăț cartofii. Lucrurile domestice i-se pară prea ordinare copilei delă școală și de aceea o și disgustă. Ceea ce o distrage, e conversarea, dară nu cea serioasă, la care nu e dedată, ci cea despre lucruri neînsemnate și despre picanterii, cari îi mulțimesc curiozitatea. Aplicarea spre plăceri, care e foarte mare în tineret, escitată și prin exemplul altora, o fac pre copila delă școală, să încunjure ori ce ocupațiune, ce recere o încordare mai îndelungată a puterilor fizice și intelectuale. Școla încă o uresce și abia apucă, să scape de ea spre a intra în societate. După ce a eșit din școală, cunoscințele teoretice, ce i-s'au propus acolo, le uită în curându, eră cunoscințe practice nu i-s'au comunicat, și așa în faptă scie mai puțin decât una, care nu a vădută nici odată școla, dară a crescut sub ochii unei mame înțelepte și lucrătoare. Alt defect al școlii moderne este, că nutrește prea mult vanitatea și închipuirea în fete, și li-se dă o creștere în spiritul prea lumesc, precând introducerea lor în deprinderea virtuților creștinesci, cari ar trebui să înfrumuseze pre o femeie creștină, se negliă. Copilele ast-fel educat implinesc numai cu rēcělă exerciții de pie-

tate, precând cetind la romane absurde ori privind la scene teatrale petrec cu plăcere mai multe ore neîntrerupt. Atari fete cu greu vor deveni când-va soții și mame conșcie de sublima lor chemare.

„Educarea modernă a fetelor pre lângă aceea, că e superficială, și nu le pregătesce pentru chemarea lor viitoare, pre foarte multe le nefericesce cu totul. Ele dedate cu lumea ideală ori pasionate pentru anumite lucruri, cari le cunosc din romanele frivole, după ce se mărită, vădându, că în viața casnică așteptările lor nu se realizează, sunt nemulțamite cu soarta și amărăsc și viața bărbaților sei. Dară și din fetele, cari și-au însușit o cultură umanistică superioară, cele mai multe sunt nefericite. Ele, superbe pre cultura lor, pătimesc de grandomanie, resping mâna industriaului muncitor, a neguțătorului și întreprindătorului și așteptă funcționari înalți, ofteri de rang superior și proprietari mari, de cari însă sunt mai puțin, și din cari o parte însemnată sau nu se căsătorește nici odată, sau o face acesta numai târziu. Ele sunt crescute spre a fi dōmne mari, și dacă părinții n'au cu ce le înzestră, ori natura nu le-a provădută cu grații speciale, rămân singuratic, cad într'un fel de melancolie și și plângușile și și blastemă soarta. Încă mai de compătimitu le-ar fi soarta, când s'ar încundu ori murindu-le părinții ar fi silite să se sustină cu lucrul mânilor, la care nu sunt dedate.

Eră unele din tristele urmări ale educării greșite din timpul nostru, în care școla nu ține samă de ajuns de condițiunea și chemarea viitoare a fetelor. Cel ce a făcut aceste constatari, le-a făcut în deplină cunoscință de cauză. Să învățăm din pățania altora și să ne ferim de aceste defecte.

Sermana Dolores.

Historie Andalusiană de Fernan Caballero.

(Continuare.)

XII.

Esteban a fost dus la Sevilla și tras în cercetare înainte unui tribunal militar.

În decursul cercetării susținea cu totă liniștea și hotărrea, că-i nevinovat de crima, cu care-lă acusa. Să susțină, că nici n'a fost acolo, nu cueză, și ar fi fost și zădarnic, căci grădinariul Donnei Braulia, care venise mai întâi la strigătele Rosei, îi văduse și-lă cunoscuse.

Îl mai acuzară, că fiind de față în clipita, când s'a comis omorul, a trebuit să vadă și să cunoscă pre criminalist, ba a putut să fie chiar în conșlegere cu el. Apoi pentru vinovăția lui se mai află o mulțime demotiv e: depărtarea lui din Rota, îndată după ce ajunse acolo, frica, iritațiunea, ce o dovedise în ospetăriile din San Lucar, unde intrase spre a afla sciri despre omorul delă Rota, șovăirea și nesigurătatea în răspunsuri, — toate mărturisiau așa de elocuent în potriua lui, cătu judecătorii îl ostindiră la morțe.

Esteban ascultase sentința cu totă liniștea. Căci ori și cum și-se pare cu mult mai ușoră pedepsa, ce o suferi jertfindu-te pentru altul, decât cea ce ai suferi-o fiind însu-ți vinovat de o crimă.

Chiar în momentul însă, când pedepsitul eră să fie reconduș din sală în prinsore, din mijlocul mulțimii pășese în mijloc un om tiner și se apropie cu pași siguri de judecătorii.

Paliditatea, ce eră întinsă preste fața lui, nu se părea a fi urmarea surprinderii

momentane, ci se părea a fi colorea naturală a chipului acestuia, viața căruia totă eră morță, de nu dovedea cumva contrariul focul neliniștitoriu, ce lucia în ochii negrii.

„Omul acesta e nevinovat!“ dăse el cătră judecătorii cu ton sec.

„De unde scii acesta, și cum poți s'o dovedesci?“

„O scii, fiind că cunosc pre cel vinovat de omorul acela.“

„Cum se pōte?“

„Foarte ușor!“

„Și ai să-l descoperi nou?“

„Da!“

„Ei bine, cine e?“

„E!“

„Dta!“

„Da, însu-mi.“

După aceste cuvinte urmă o pauză scurtă.

„Frate,“ strigă Esteban, „ce-ai făcut?“

„Ei bine, crede-ai dōră, că am să te las să mori?“ replică celalt într'un ton de reproș. „M'ai cređut dōră destoinic de o ast-fel de lașitate? Scii bine, că eu nici odată n'am fost bun; spiritul rău eră vecinic deștept în mine și vecinic mă îndemna, să fac rău. Așa om miserabil însă încă nu sunt, cătu să las, ca un nevinovat să suferă pentru un criminalist. De aceea am cercat mijloce spre a te scapa din prinsore, n'am fost însă norocos, să ajung la un rezultat bun, — și nici nu-l mirare: un om părăsit de Dumnezeu nu pōte face nici odată ceva bun. Ađi erai să cađi jertfă pentru mine, dar acesta nu se va întâmplă. „Cel ce scote sabie, de sabie va muri!“ Fii sănătos, mângăie pre părinții nostri și iertă-mă!“

În urma acestei întorsături neașteptate Esteban a fost eliberat din prinsore, eră Lorenzo închis. Cel dintăi eră însă ca trăsniț, el sta locului, mut și desperat. Dar atunci simți, cum o mână puternică îi apucă de braț și-lă trage de sine. Fără de a face cea mai mică opoziție, el se lasă a fi dus de acea mână necunoscută, care îi bagă într'o casă, a carei ușe a fost închisă, îndată ce trecură preste pragul ei.

„Curaj, curaj, amice! Bătrana „barbă sură“ te sfătuesce, ascultă-l!“ și el îi oferă o sticlă de vin.

Esteban își ridică pentru întâia ori ochii spre a privi la persōna, ce-lă aduse până aci.

„Dvoastră sunteți!“ exclamă el mirat, „și încă cutezați . . .“

„În nefericire se cunosc prietinel bun,“ îi răspunse străinul, care nu eră altul decât vechiul vecin, carabinieriul.

„Și tu voiai să te lași, să te ucidă?“ încep și Pepa, care grăbise în casă și plângându strîngea în brațele sale pre Esteban.

„Ce să fi făcut! Nu puteam să-mi tradez pre propriul meu frate.“

„Acum ascultă-mă! Ai să mergi în graba cea mai mare la port, să te imbarci pre naea cea dintăi, ce plēcă, ca să ajungi cătu să pōte de repede la San Lucar și de acolo acasă.“

„Mă iertați, Sennor,“ replică Esteban, căruia îi revenise energia, „mă iertați, voi merge la frate-meu.“

(Va urma.)

Economie.

Cumpărarea de viță americană. Ministrul de agricultură a cumpărat din Franța mlădițele de viță americană comandate de proprietarii de vii dela noi. Vițele au fost speditate din Montpellier încă în luna trecută, și acum au și sosit și se vor distribui între cei ce le-au comandat.

Plantarea cu arbori a locurilor plănse. Ministrul de agricultură a provocat pre proprietarii din comitatele Árva, Trencsén, Turóc, Zólyom, Liptó și Szepes și pre cei de lângă Tisa de sus, ca pământurile muntoase și deloase ori pustiite de păduri să le vîndă statului, făcîndu însinuarea spre scopul acesta pînă la finea lui Iuliu a. c. La însinuire au să se alătore estras din cărțile funduare, descrierea scurtă și schițarea realității, contribuțiunea și spesele anuale împreunate cu susținerea locului respectiv. Prețul de cumpărare se plătește numai după ce locul liber de ori ce sarcini va fi transcris pre erariu. Ministrul voește a plantă cu păduri locurile cumpărate.

Denaturarea sării. E vorba, că se va pune în comerț sare ieftină pentru vite, dară ca să nu pótă servi și spre nutrire oamenilor, se va mesteca cu făină de rapită, prin ce capătă un miros și gust de ulei, neplăcut oamenilor, dară foarte plăcut vitelor.

Cultivarea vermilor de mătășă se lățește continuu și în Ungaria. Acesta o arată destul de evident raportul inspectorului regnicolar pentru cultura vermilor de mătășă, din care raport apare, că în 2268 de comune s'au ocupat cu acest ram de industrie 72,118 de familii și au produs 1.108,446 kgr. de gogoșe, cari s'au vîndut pentru suma de 1.082,078 fl. Dacă comparăm rezultatul anului trecut cu cel al anului 1880, când numai 72 de comune se ocupau cu cultura vermilor de mătășă, câștigînd suma de 11,061 fl., vedem, că de mari sunt progresele, ce s'au făcut în ramul acesta de economie. Publicăm această ca indemn preoților și învățătorilor nostri, cari vor înaintarea materială a poporului.

Revista comercială a săptăminei.

Timpu la începutul săptăminei a fost schimbăcios, bătîndu vîntul și plouîndu. În zilele din urmă însă timpul s'a schimbat spre bine, și temperatura s'a ridicat. Sămînăturile de toamnă sunt frumoșe și dezvoltate.

Tîrgul de bucate din Budapesta a fost puțin favorabil, prețurile bucatelor au scăzut. **Grâu curat** a sosit cam 7400 tone, dară s'a oferit spre vîndare grâu din depozite. Circulațiunea săptămînală s'a urcat la 85,000 măji m., și s'a vîndut maza m. cu fl. 9.05—9.30. **Secară** s'a cumpărat mai mult pentru export. S'au vîndut în decursul săptăminei cam 4000 măji m. cu fl. 8.40—8.75. **Ovășă** s'a oferit mult și a fost și cerat, s'a vîndut preste 7000 măji m. cu fl. 5.40—5.90. **Cucuruz** a trecut la 20,000 măji m. S'a plătit maza m. cu fl. 4.80—4.90, era pre la stațiunile căilor ferate cu fl. 4.47 1/2—4.55. **Sămînța de cânepă** s'a vîndut maza m. cu fl. 12.00—12.50, — de ină cu 12.50—13.00, — de trifoi cu fl. 65.00—70.00, — de lufernă cu fl. 42.00—44.00, de mizeriche cu fl. 6.00—6.25, — de mohor cu fl. 5.50—6.00.

Tîrgul de rîmători dela Steinbruch. Din cauza timpului schimbăcios din săptămîna precedentă a fost cam nefavorabil, au fost duși la tîrg 7987 de rîmători. S'au plătit pentru rîmători unguvesci aleși, grei de 320—380 kg. 47 cr., bérani grei preste 300 kg. 45 1/2—46 cr., marfă țerênescă 45 1/2—47 1/2 cr., sêrbesci 44 1/2—47 cr. la kg. curat.

Bursa de Budapesta.

Din 27 Aprilii st. n. 1892.

Renta de aur ung. 4%	109.75
« « hârtie « 5%	100.90
Împrumutul căilor ferate ung.	119.75
Amortisarea detoriei căilor ferate de Osti ung. (1-ma emisiune).	117.50
Amortisarea detoriei căilor ferate de Osti ung. (2-a emisiune).	100.50
Bonuri rurale ung.	94.—
« urbariale ung.	100.—
Obligățiunile desp. regalilor	99.20
Împrumut cu premiu ung.	146.—
Losuri pentru regulara Tisel	136.50
Renta de hârtie austriacă	95.25
« « argintu austriacă	94.60
« « aur austriacă	110.75

Losurile austr. din 1860.	141.50
« Viena	157.—
Acțiunile bancii austro-ungare	995.—
« « de credit ung.	360.—
« « « austr.	321.40
Obligățiunile ce câștigă ale bancii ipot. ung.	120.—
Scrisuri fonciare ale institut. de cred. și economii «Albina».	101.—
Galbeni împărătesci	5.64
Napoleon-d'or	9.48
Mărci 100 imp. germane	58.60
Londra 10 Livres sterlingi	119.80

Prețul mărfurilor.

Piața din Blaj: Grâu, hectilit. fl. 6.— până 6.25, — grâu mestecat fl. 4.50 până 5.50, secară fl. — până —, — ovășă fl. 2.50 până fl. 3.—, cucuruz fl. 3.25 până fl. —, alac fl. —, — până fl. —, cartofi fl. 1.50 până fl. 2.—, — sămînță de cânepă fl. 6.— până fl. —, fasolea fl. 4.50 până fl. —, — carnea de vită chilo 44 până 48 cr., carnea de vițel 40 până — cr., carnea de porc 40 până — cr., carnea de berbec — până — cr., — 16 ouă cu 20 până — cr.

Editor și redactor răspunzător:

Dr. Vasiliu Hossu.

Publicare de licitație minuendă.

Pentru ridicarea unui edificiu școlastic al comunei bisericesci gr. cat. din Vadu se va ține licitațiune publică minuendă în ziua de 5 Maiu a. c. st. n. la 2 ore p. m. în comuna Vadu (Comitatul Făgăraș).

Prețul strigării pentru lucrul de zidărit și lemnărit este de 1668 fl. 71 cr., era măsurită și ferărită de 456 fl. v. a.

Doritorii de a întreprinde acestea lucrări sunt rugați a se prezenta pre ziua și ora destinată la licitațiune.

Oferte în scris provădate cu 20% valdiu încă se primesc pînă la începerea licitațiunii.

Planul, preliminarul de spese și condițiunile de întreprindere se pot vedea în tota ziua dela 8—12 ore a. m. și dela 2—6 p. m. la oficiul parochial din Vadu.

Vadu, 20 Aprilii 1892.

Eforia școlii gr. cat. din Vadu.

(11) 1—1

Fundată în an.
1858.

FRANCISCU WALSER

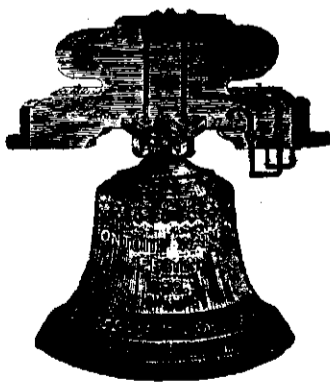
Liferant de curte
al Alteței Sale
imp. și reg. Archiducele Iosif

proprietariul primei fabrici ungare de mașine și recușite de pompieri, turnătorii de clopote și metal

Budapesta, VII, strada Rottenbiller, Nr. 66

recomandă atențiunei preanorațiilor domni preoți

TURNATORIA SA DE CLOPOTE

(4) 16—52

Preliminare de spese și Prețu-couranturi se trimit la cerere gratuită și franco.

Distinsă în anul 1885 la esposițiunea regnicolară din Budapesta pentru lucru escelent, progres și capacitate de concurență cu diploma cea mare de onore.

în care se fabrică atât grupuri cât și clopote singurate: cu scanne de fier patentate și cu chivere (córne) scutite de frecare. Fabrica a liferat dela intemeierea sa 1800 clopote mari de metal, într'alte și cel dela metropolia din Bucuresci în greutate de 8000 kilograme.

Se află umblătoare scutite de mirosu, arangiamente pentru băi, conducte pentru apă și pompe pentru fântâni.

Cu deosebită stimă cutez a încunoscintă pre Veneratul Cleru greco-catolicu, că precum și până acum iaș asupra-mi gatierea de iconostase, amvone, altare

și alte obiecte de ale instruirei interne a bisericelor, în ce privesce lucrul de măsurit și de sculptor, de colorare respective de marmorisare și de provădere cu icone sante, dimpreună cu aședarea acelor obiecte în fața locului, precum și renovarea de iconostase cu prețurile cele mai ieftine.

Cu proiecte colorate servesc cu placere.

Iconostasele ridicate de mine în bisericile greco-catolice au câștigat recunoscere deosebită, si tôte mă îndreptățesc la sperarea, că Veneratul Cleru mă va împartășii ocașional-minte de prețuită-î încredere. Silința mea se va îndreptă totu-deauna într'acolo, că și de aci înainte se merită renumele cel bun, care mi-lam câștigat până acum.

Prin tariful de zone dispărîndu departările, prin acesta capacitatea de concurență mi-sa mărită.

Rogându-mă pentru prețuite comande sum

Oradea-mare, 10 Ian. 1892

cu deosebită stimă

Carol Müller,

(5) 7—26

auritor și fabric. de recuș. biseric.